

Assignatura de caràcter pràctic amb l'objectiu d'aportar a l'alumnat tant una formació instrumental com una immersió històrica, teòrica i pràctica pròpies de la seva especialitat. En aquest curs es treballarà repertori.

Concertació instrumental I

Assignatura de caràcter pràctic amb l'objectiu d'aportar a l'alumnat tant una formació instrumental com una immersió històrica, teòrica i pràctica pròpies de la seva especialitat. En aquest curs es treballarà repertori des de finals del segle XVI fins al 1740.

Concertació instrumental II

Assignatura de caràcter pràctic amb l'objectiu d'aportar a l'alumnat tant una formació instrumental com una immersió històrica, teòrica i pràctica pròpies de la seva especialitat.

Història de la investigació musicològica i metodologia

Recorregut per la història de la investigació musicològica i metodologia.

Introducció a la investigació i metodologia

Recorregut per les diferents tècniques de la investigació musicològica i metodologia.

Treball de camp

Assignatura de caràcter pràctic on es desenvoluparan els coneixements de les assignatures Història de la investigació musicològica i metodologia i Introducció a la investigació musicològica i metodologia, amb el doble vessant històric i etnomusicològic.

Fonaments de la música tradicional de les Illes Balears

Anàlisi dels elements compositius i la seva interpretació. Relació de la música tradicional de les Illes Balears amb altres músiques tradicionals. Fonts documentals: els cançoners i la tradició oral. Instruments tradicionals i les seves principals característiques. Projecció de la música tradicional dintre de la música clàssica. La música tradicional actual.

Etnomusicologia

Coneixement de la història, dels principals plantejaments teòrics i dels models metodològics més destacats en el camp de la recerca etnomusicològica, amb especial atenció al període que abraça des de la segona meitat del segle XX fins a l'actualitat.

Músiques del món I

Recorregut per músiques ètniques arcaiques, especialment Àfrica, Àsia, el Pacífic i Amèrica.

Músiques del món II

Recorregut per les monodies com les que es donen al món islàmic i a la música clàssica xinesa.

Músiques del món III

Recorregut musical pel món de les protopolifonies com la música raga, karmàtica de la Índia, la música de l'Himàlaia, dels Tubas...

Músiques del món IV

Recorreguts per les grans músiques clàssiques asiàtiques especialment la música operística xinesa, de cort de Corea, la música japonesa, les músiques de cort d'Indoxina, la música d'orquestrades de gamelans.

Notació I

Assignatura que s'aproxima als diferents sistemes notacionals des de la lectura a la transcripció del període comprès des de les protopolifonies fins a l'Ars Nova.

Notació II

Assignatura que s'aproxima als diferents sistemes notacionals des de la lectura a la transcripció del període comprès des de l'Ars Nova fins al segle XVII.

Notació III

Assignatura que s'aproxima als diferents sistemes notacionals des de la lectura a la transcripció del període comprès des de la grafia moderna italiana a l'actualitat.

Notació IV

Assignatura que s'aproxima als diferents sistemes notacionals emprats per codificar el fenomen musical durant el segle XX i XXI, des del punt de vista de la comprensió, lectura i evolució històrica, i sense perdre de vista la seva finalitat en cada cas.

Notació del cant litúrgic

Recorregut teòric i pràctic per la notació de les músiques litúrgiques cristianes, tant d'Orient com d'Occident, des del segle IV fins al Postconcili Vaticà II.

Acústica

Assignatura que aprofundeix sobre el fet sonor com un element físic.

Evolució històrica de l'organologia

Assignatura que aprofundeix dins el coneixement de la història dels instruments musicals.

Organologia: morfologia i construcció dels instruments

Assignatura que aprofundeix dins el coneixement de la morfologia i construcció dels instruments.

Alemany (I, II, III i IV)

Assignatura destinada a desenvolupar la capacitat de l'alumnat per poder llegir textos en alemany, eina imprescindible per a l'anàlisi i la consulta de fonts en aquesta llengua.

Llatí (I i II)

Assignatura destinada a desenvolupar la capacitat de l'alumnat per poder llegir textos en llatí, eina imprescindible per a l'anàlisi i la consulta de fonts en aquesta llengua.

Anglès (I i II)

Assignatura destinada a desenvolupar la capacitat de l'alumnat per poder llegir textos en anglès, eina imprescindible per a l'anàlisi i la consulta de fonts en aquesta llengua.

— o —

Num. 7654

Decret 23/2011, d'1 d'abril, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum dels ensenyaments elementals de música regulats per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació

L'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, en l'article 36.2, determina que correspon a la Comunitat Autònoma la competència de desenvolupament legislatiu i d'execució en matèria d'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, d'acord amb el que disposen l'article 27 i el número 30 de l'apartat 2 de l'article 149 de la Constitució.

Mitjançant el Reial decret 1876/1997, de 12 de desembre, sobre el traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a les Illes Balears en matèria d'ensenyament no universitari (BOE núm. 14, de 16 de gener de 1998), d'acord amb la disposició final sisena de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, correspon al Govern de les Illes Balears dictar, en l'àmbit de les seves competències, les disposicions que siguin necessàries per establir el currículum dels ensenyaments elementals de música.

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, en l'article 3, defineix els ensenyaments artístics com a ensenyaments de règim especial. L'article 45 de la Llei esmentada estableix com a ensenyaments artístics els següents: ensenyaments elementals de música i de dansa, ensenyaments artístics professionals i ensenyaments artístics superiors.

La mateixa Llei, en l'article 48, estableix que els ensenyaments elementals de música han de tenir les característiques i l'organització que l'Administració educativa determini.

D'altra banda, d'acord amb l'article 20 del Reial decret 806/2006, de 30 de juny, pel qual s'estableix el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu, establerta per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, des del curs 2007-2008 s'han anat implantant amb caràcter general els ensenyaments elementals de música. Fins a l'actual Decret, aquests ensenyaments s'han impartit d'acord amb l'ordenació curricular que anualment ha establert la Conselleria d'Educació i Cultura.

Durant aquest període inicial d'implantació dels ensenyaments, la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears ha elaborat el currículum propi d'aquesta Comunitat Autònoma dels ensenyaments elementals de música amb la participació de tota la comunitat educativa i els sectors implicats.

Per tot això, de conformitat amb l'article 19.5 de la Llei 4/2001, a proposta del conseller d'Educació i Cultura, d'acord amb el Consell Consultiu, i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió d'1 d'abril de 2011,

DECRET

Article 1 Objecte

Aquest Decret té per objecte regular l'ordenació, el currículum i les condicions d'accés i de certificació dels ensenyaments elementals de música a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, d'acord amb la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

Article 2**Organització**

Els ensenyaments elementals de música s'organitzen en quatre cursos, en les especialitats que s'indiquen en l'article 4 d'aquest Decret.

Article 3**Objectius dels ensenyaments elementals de música**

Els ensenyaments elementals de música tenen com a objectiu contribuir a desenvolupar en l'alumnat les competències següents:

- Apreciar la importància de la música com a llenguatge artístic i mitjà d'expressió cultural dels pobles i de les persones.
- Expressar-se amb sensibilitat musical i estètica per interpretar i gaudir de la música de les diferents èpoques i estils, i per enriquir les seves possibilitats de comunicació i de realització personal.
- Tocar en públic, amb la necessària seguretat en si mateixos, per comprendre la funció comunicativa de la interpretació musical.
- Interpretar música en grup, habituant-se a escoltar altres veus o instruments i a adaptar-se equilibradament al conjunt.
- Ser conscients de la importància del treball individual i adquirir les tècniques d'estudi que permetin l'autonomia en el treball i la seva valoració.
- Valorar el silenci com a element indispensable per al desenvolupament de la concentració, l'audició interna i el pensament musical.

Article 4**Especialitats dels ensenyaments elementals de música implantades a les Illes Balears**

Les especialitats corresponents als ensenyaments elementals de música implantades a les Illes Balears són les següents:

Arpa
Clarinet
Clavecí
Contrabaix
Fagot
Flauta travessera
Guitarra
Oboè
Percussió
Piano
Saxofon
Trombó
Trompa
Trompeta
Tuba
Viola
Violí
Violoncel

Cada centre pot oferir ensenyaments elementals de música de les especialitats que tingui autoritzades, amb prèvia sol·licitud a la Direcció General de Formació Professional i Aprenentatge Permanent.

Article 5**Currículum**

Als efectes d'allò que disposa aquest Decret, s'entén per currículum dels ensenyaments elementals de música el conjunt d'objectius, continguts i criteris d'avaluació que han de regular la pràctica docent en aquests ensenyaments.

Article 6**Assignatures que constitueixen el currículum**

- Els ensenyaments elementals de música s'organitzen, per a totes les especialitats, en les assignatures següents:
  - Instrument
  - Classe col·lectiva
  - Llenguatge musical
  - Cor
- Les assignatures corresponents a cada curs dels ensenyaments elementals de música de les diferents especialitats i els temps lectius de cada una d'elles s'estableixen en l'annex 1 d'aquest Decret.
- Els objectius, els continguts i els criteris d'avaluació de cada assignatura del currículum dels ensenyaments elementals de música s'inclouen en l'annex 2 d'aquest Decret.
- En totes les especialitats instrumentals, l'alumnat dels ensenyaments elementals ha de rebre una hora setmanal de classe individual i una hora setma-

nal de classe col·lectiva.

5. La classe col·lectiva és una assignatura per si mateixa i ha de ser avaluada independentment de l'assignatura d'instrument.

6. L'alumnat dels ensenyaments elementals ha de rebre dues hores setmanals de Llenguatge musical. L'alumnat de tercer curs i de quart curs ha de rebre una hora setmanal de Cor.

Article 7**Nombre d'alumnes per assignatura i curs**

La relació numèrica màxima professor/alumnat en les diferents assignatures que configuren els ensenyaments elementals de música és la següent:

- Instrument: classe individual.
- Classe col·lectiva: ha de preveure ràtios adequades a la pràctica docent, depenent de les necessitats de les diferents especialitats.
- Llenguatge musical: classe de grup màxim de quinze alumnes.
- Cor: classe de grup màxim de trenta alumnes.

Mitjançant una resolució del director general de Formació Professional i Aprenentatge Permanent, amb prèvia sol·licitud del centre afectat, es poden autoritzar amb caràcter excepcional grups més reduïts.

Article 8**Projecte educatiu de centre i programacions**

1. El projecte educatiu de centre ha d'incloure la distribució per cursos dels objectius, dels continguts i dels criteris d'avaluació, i la contribució de cada assignatura a l'adquisició de les competències bàsiques. La distribució esmentada no ha de variar per a un mateix grup d'alumnes al llarg dels ensenyaments elementals.

2. Els centres docents han de concretar i completar el currículum dels ensenyaments elementals de música mitjançant l'elaboració de les programacions.

Article 9**Tutoria**

1. La funció de tutoria i orientació, que forma part de la funció docent, s'ha de desenvolupar al llarg de cada un dels quatre cursos dels ensenyaments elementals.

2. El professor tutor d'un grup d'alumnes té la responsabilitat de coordinar tant l'avaluació com els processos d'ensenyament i d'aprenentatge i ha de realitzar la funció d'orientació personal de l'alumnat.

Article 10**Accés als ensenyaments elementals de música**

1. Per accedir als ensenyaments elementals de música és necessari superar una prova d'accés que permet l'accés directe al curs acadèmic de l'especialitat dels ensenyaments elementals de música al qual es presenta la persona interessada.

2. També es requereix tenir, com a mínim, vuit anys d'edat, complits dins l'any natural del curs que correspongui.

3. L'edat idònia per cursar els ensenyaments elementals de música és entre els vuit i els dotze anys.

4. La prova d'accés per a primer curs d'ensenyaments elementals de música té la finalitat de valorar les aptituds del futur alumnat sense avaluar-ne els coneixements musicals previs. Inclou exercicis de valoració d'aptituds per a l'instrument i exercicis de valoració d'aptituds musicals específiques.

5. Les proves d'accés per als cursos segon, tercer i quart són proves de valoració de coneixements musicals previs. Les proves d'accés als cursos segon i tercer consten d'una prova de llenguatge musical i una d'instrument. La prova d'accés a quart curs consta d'una prova de llenguatge musical, una prova d'instrument i una prova de cor.

6. Les proves establertes als punts quart i cinquè d'aquest article han de ser elaborades i avaluades per tres membres del professorat que han d'actuar col·legiadament com a tribunal, nomenats a aquest efecte pel director del centre. Els membres del tribunal han de pertànyer a les especialitats de les assignatures que s'avaluen o a departaments relacionats.

7. Les proves d'accés s'han de valorar de 0 a 10 punts amb un decimal, i és necessària una puntuació igual o superior als 5 punts per a la seva superació.

8. La superació de la prova d'accés faculta exclusivament per poder matricular-se, si s'obté plaça, en el curs acadèmic per al qual hagi estat convo-cada.

9. Les proves d'accés han de ser convocades pels centres i realitzades anualment en el mes de juny. Els calendaris per al desenvolupament de les pro-ves s'han d'aprovar anualment mitjançant una resolució del director general de Formació Professional i Aprenentatge Permanent, que s'ha de publicar en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

10. No es permet realitzar proves d'accés a dues especialitats, ja que en els ensenyaments elementals de música no és possible cursar simultàniament més d'una especialitat.

11. No es poden realitzar proves d'accés a més d'un curs de la mateixa especialitat.

Article 11

Admissió i matriculació de l'alumnat

1. L'admissió de l'alumnat està sotmesa als principis d'igualtat, mèrit i capacitat, i supeditada a les qualificacions obtingudes a la prova d'accés.

2. La Conselleria d'Educació i Cultura ha de regular els processos d'admissió i matriculació de l'alumnat.

Article 12

Avaluació

1. L'avaluació dels ensenyaments elementals de música s'ha de dur a terme tenint en compte els objectius i els criteris d'avaluació establerts en el currículum.

2. L'avaluació de l'aprenentatge de l'alumnat és contínua, encara que diferenciada segons les diverses assignatures del currículum.

3. L'avaluació ha de ser realitzada pel conjunt de professors de l'alum-ne coordinats pel professor tutor. El professorat ha d'actuar de manera coordi-nada al llarg del procés d'avaluació i ha d'adoptar les decisions resultants de l'esmentat procés.

4. El professorat ha d'avaluar tant l'aprenentatge de l'alumnat com els processos d'ensenyament i la seva pròpia pràctica docent.

5. Les sessions d'avaluació s'han de dur a terme, almenys, una vegada cada trimestre.

6. L'avaluació i qualificació final de l'alumnat s'ha de dur a terme al mes de juny.

7. Els resultats de les diferents avaluacions de totes les assignatures que formen part del currículum s'expressen mitjançant l'escala numèrica d'1 a 10 sense decimals, i es consideren positives les qualificacions iguals o superiors a 5 i negatives les inferiors a 5.

Article 13

Promoció

1. L'alumnat promociona al següent curs quan hagi superat les assignatures cursades o tenguí avaluació negativa com a màxim en una assignatura. La qualificació negativa en dues o més assignatures impedeix la promoció d'un alumne al curs següent. En el supòsit d'assignatures pendents referides a la pràctica instrumental o vocal, la recuperació de l'assignatura ha de realitzar-se en la classe del curs següent si aquesta assignatura forma part del currículum. En la resta dels casos, l'alumnat ha d'assistir a les classes de l'assignatura no supera-da en el curs anterior.

2. En el cas de quart curs dels ensenyaments elementals de música, l'alumne que només suspenguí una assignatura ha de repetir únicament l'assigna-tura pendent. L'alumne que suspenguí dues o més assignatures ha de repetir el curs complet.

Article 14

Límit de permanència

1. El límit de permanència en una especialitat dels ensenyaments ele-mentals de música és de cinc cursos, sense que, en cap cas, l'alumnat pugui romandre més de dos anys en el mateix curs.

2. Amb caràcter excepcional, es pot ampliar en un any la permanència en supòsits de malaltia que pertorbi substancialment el desenvolupament dels

estudis o altres que mereixin igual consideració. La Direcció General de Formació Professional i Aprenentatge Permanent de la Conselleria d'Educació i Cultura ha d'autoritzar l'ampliació, a sol·licitud de la persona interessada i amb previ informe favorable del centre.

Article 15

Certificació

1. L'alumnat que hagi assolit els objectius en finalitzar els ensenya-ments elementals de música ha de rebre el corresponent certificat acreditatiu d'haver cursat i superat els ensenyaments elementals de música.

2. El certificat acreditatiu esmentat, l'ha d'expedir el centre en què l'a-lumnat hagi finalitzat els ensenyaments elementals de música.

Article 16

Documents d'avaluació

1. Els documents d'avaluació dels ensenyaments elementals de música són: l'expedient acadèmic personal, les actes d'avaluació, el certificat acadèmic a efectes de trasllat i els informes d'avaluació individualitzats.

2. Tota la informació relativa al procés d'avaluació s'ha de recollir, de forma sistemàtica, en l'expedient acadèmic de l'alumne. En l'esmentat expedi-ent hi han de figurar, juntament amb les dades d'identificació del centre i les dades personals de l'alumne, el nombre i la data de matrícula i els resultats de l'avaluació.

3. L'acta d'avaluació ha de contenir la identificació del centre docent, el curs, la llista nominal de l'alumne de cada curs, ordenada alfabèticament, les qualificacions atorgades en cada assignatura i la decisió de promoció. Aquesta acta ha de ser signada per tot el professorat que imparteixi docència a l'alumne i ha de ser visada pel titular de la direcció del centre docent.

4. Els expedients acadèmics personals i les actes d'avaluació s'han de custodiar en la secretaria del centre i s'han de conservar indefinidament en el centre.

5. El certificat acadèmic a l'efecte de trasllat de centre s'ha d'ajustar, quant al contingut, al model que es recull en l'annex 3 d'aquest Decret.

6. El certificat acadèmic a l'efecte de trasllat ha de ser tramès pel cen-tre d'origen al de destí, a petició d'aquest, quan un alumne es traslladi de centre abans d'haver conclòs els ensenyaments elementals de música.

7. En el cas que un alumne es traslladi a un altre centre abans d'haver finalitzat el curs, el certificat acadèmic ha d'anar acompanyat d'un informe d'a-valuació individualitzat en el qual s'ha de recollir tota la informació que resulti necessària per a la continuïtat del procés d'aprenentatge. Ha de ser elaborat pel tutor del curs que l'alumne estigui realitzant al centre, a partir de les dades faci-litades pel professorat de les diferents assignatures.

8. Quan es traslladin els expedients de l'alumnat de centres privats autoritzats, el conservatori al qual estiguin adscrits aquests centres ha d'emple-nar una diligència en la qual ha de constar que les qualificacions que figuren en el certificat de trasllat concorden amb les actes que consten al conservatori.

9. El certificat acadèmic a l'efecte de trasllat i, si escau, els informes d'avaluació individualitzats han de ser redactats en forma bilingüe quan ho demani l'alumnat o els seus representants legals o quan es tracti de trasllats fora de l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

10. Els documents d'avaluació han de portar les signatures febaents de les persones que corresponguin en cada cas, amb indicació del càrrec que ocu-pen, i a sota d'aquestes hi ha de constar el nom i els llinatges de la persona que signa.

Disposició addicional primera

Alumnat amb discapacitat

1. Els centres han d'adoptar, amb el suport de l'Administració, les mesures oportunes per a l'adaptació del currículum a les necessitats de l'alum-nat amb discapacitat. En tot cas, aquestes adaptacions han de respectar essen-cialment els objectius fixats per aquest Decret.

2. La Direcció General de Formació Professional i Aprenentatge Permanent de la Conselleria d'Educació i Cultura pot autoritzar l'ampliació del límit de permanència en aquests estudis per a aquest tipus d'alumnat, per un any més, a sol·licitud de la persona interessada i amb previ informe favorable del centre.

Disposició addicional segona

Alumnat que cursi programes integrats d'educació primària i ensen-

Yaments elementals de música

L'alumnat que cursi programes integrats d'educació primària i ensenyaments elementals de música no ha de cursar l'assignatura de l'àrea de música establerta al currículum de primària, ja que els continguts de l'assignatura Llenguatge musical superen els continguts de l'assignatura de música de l'educació primària. A aquest efecte, la superació o no superació de l'assignatura Llenguatge musical ha de computar a l'efecte del nombre màxim de convocatòries en els ensenyaments de l'àrea de música d'educació primària.

Disposició adicional tercera**Equivalències amb el Pla d'estudis regulat per la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu**

Pla d'estudis regulat per la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu

Pla d'estudis regulat per la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu	Pla d'estudis regulat per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació del sistema educatiu
1r curs grau elemental de música	1r curs ensenyaments elementals de música
2n curs grau elemental de música	2n curs ensenyaments elementals de música
3r curs grau elemental de música	3r curs ensenyaments elementals de música
4t curs grau elemental de música	4t curs ensenyaments elementals de música

Disposició transitòria**Règim transitori per a l'alumnat de l'especialitat de Percussió**

1. L'alumnat que va cursar durant el curs escolar 2009-2010 el segon curs dels ensenyaments elementals de música de l'especialitat de Percussió d'acord amb el currículum establert en l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 14 de juliol de 2009 per la qual s'estableix el desenvolupament curricular dels ensenyaments elementals de música per al curs 2009-2010 i que s'ha incorporat als ensenyaments de tercer curs, ha de continuar durant el curs escolar 2010-2011 amb l'organització setmanal de les assignatures establerta en l'Ordre esmentada. El curs 2011-2012 s'ha d'incorporar al pla d'estudis establert en aquest Decret. L'alumnat que no promociona a tercer curs ha de repetir el segon curs, d'acord amb l'establert en aquest Decret.

2. L'alumnat que va cursar durant el curs escolar 2009-2010 el tercer curs dels ensenyaments elementals de música de l'especialitat de Percussió d'acord amb el currículum establert en l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 14 de juliol de 2009 per la qual s'estableix el desenvolupament curricular dels ensenyaments elementals de música per al curs 2009-2010 i que s'ha incorporat als ensenyaments de quart curs, ha de continuar durant el curs escolar 2010-2011 amb l'organització setmanal de les assignatures establerta en l'Ordre esmentada. L'alumnat que no promociona a quart curs ha de repetir el tercer curs, d'acord amb l'establert en aquest Decret.

Disposició derogatòria

Queden derogades totes les disposicions d'igual o inferior rang que s'oposin al que estableix aquest Decret.

Disposició final primera

S'autoritza el conseller d'Educació i Cultura a dictar les disposicions que siguin necessàries per desplegar aquest Decret.

Disposició final segona

Aquest Decret entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Palma, 1 d'abril de 2011

EL PRESIDENT
Francesc Antich i Oliver

El conseller d'Educació i Cultura

Bartomeu Llinàs Ferrà

ANNEX 1**Ensenyaments elementals de música: assignatures i temps lectius**

ASSIGNATURES	HORES SETMANALS			
	1r Curs	2n Curs	3r Curs	4t Curs
Instrument	1,00 h	1,00 h	1,00 h	1,00 h
Col·lectiva	1,00 h	1,00 h	1,00 h	1,00 h

Llenguatge musical	2,00 h	2,00 h	2,00 h	2,00 h
Cor	—	—	1,00 h	1,00 h

ANNEX 2**Assignatures dels ensenyaments elementals de música****CLASSE COL·LECTIVA****Introducció**

Històricament la concepció de l'ensenyament dels instruments tenia com a objectiu l'adquisició de les habilitats necessàries per reproduir en un instrument les obres del repertori, i amb aquesta finalitat es publicaven mètodes consistents en llargues sèries d'exercicis, escales, arpegis, destinats exclusivament al desenvolupament de la mecànica instrumental. Aquest plantejament, a més de no integrar l'estudi del mecanisme en la interpretació artística, descuidava aspectes com el desenvolupament de la creativitat, de l'espontaneïtat i de l'autonomia i l'expressió artística personal.

La Classe col·lectiva ens proporciona, per una part, el marc adequat perquè l'alumnat pugui explorar, experimentar en l'instrument, jugar amb el món sonor, descobrint per si mateix les possibilitats del seu instrument. Per una altra part ens proporciona un espai en què es pot copsar, gràcies a la vivència i a la pràctica instrumental col·lectiva, els continguts teòrics i teoricopràctics de l'assignatura de Llenguatge musical, i així l'aprenentatge resulta més integrador i significatiu, ja que dóna molta importància a la creativitat.

El desenvolupament d'aquesta classe ha de ser eminentment pràctic i els continguts s'han de copsar amb l'experimentació amb l'instrument.

A més, l'ensenyament de Classe col·lectiva haurà d'atendre aquells aspectes relatiu al desenvolupament en l'alumnat de les destreses instrumentals necessàries per tenir una bona sonoritat del conjunt, a més de les capacitats necessàries per integrar-se dins d'un col·lectiu, escoltant els altres i a si mateix.

D'aquesta manera es podrà garantir que l'alumnat realitza un aprenentatge funcional, és a dir, que els coneixements que va adquirint no tenen sols una aplicació pràctica, sinó que a partir d'aquets l'alumnat podrà construir nous coneixements i desenvolupar la seva autonomia en el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Els criteris d'agrupació han d'atendre dins de cada centre l'heterogeneïtat que es pot donar entre els grups que s'han de formar. El fet que hi hagi diferents instruments dins la classe familiaritza l'alumnat amb altres timbres, amb el transport, etc. Organitzativament s'ha de facilitar la possibilitat de poder fer diverses agrupacions segons els temes que es tractin. S'aprofita així la idiosincrasia del centre a favor del tractament de la diversitat. Els possibles problemes organitzatius del centre no han de dificultar la realització de les diferents agrupacions. A més de les agrupacions més o menys ja establertes (banda, orquestra), encara que sigui de manera rotatòria, s'ha d'intentar que s'hi integrin instruments que tradicionalment no estan dins d'aquestes agrupacions (piano, guitarra).

S'obre també una via al coneixement històric de l'instrument i del conjunt en si mateix, així com també dels compositors i intèrprets, al mateix temps que s'al·ludeix als suports audiovisuals com a recursos de formació auditiva i crítica de gran valor pedagògic.

Objectius

L'ensenyament de Classe col·lectiva als ensenyaments elementals de música ha de tenir com a objectiu contribuir a desenvolupar en l'alumnat les competències següents:

- Comprendre la funcionalitat del conjunt, basant-se en la participació individual.
- Potenciar l'expressivitat dins del grup i familiaritzar-se amb la pràctica instrumental de conjunt.
- Potenciar la socialització i gaudir de la participació en un grup instrumental.
- Conèixer els instruments musicals i la seva gamma tímbrica i familiaritzar-s'hi.
- Aproximar l'alumnat al contínuum històric dels esdeveniments musicals que es veuen i es tradueixen en continguts per a ell en aquell moment.
- Aproximar l'alumnat a la història de l'instrument, dels compositors, dels intèrprets en la discografia i en la videografia.
- Habituar-se al treball d'assaig.
- Desenvolupar la capacitat de discriminació auditiva.
- Respondre a l'exigència de la pulsació única.
- Improvisar o compondre a partir d'una proposta donada o no, petites

peces musicals.

- k) Conèixer les formes bàsiques musicals.
- l) Reforçar i refermar, aplicats a l'instrument, els continguts apresos en Llenguatge musical i en Cor.
- m) Desenvolupar la capacitat de lectura a primera vista i la memòria.

Continguts

- a) El grup: la necessitat de la disciplina de conjunt.
- b) L'afinació.
- c) El domini de l'instrument enfront de les exigències del conjunt.
- d) La recepció del compàs.
- e) La pulsació externa i la pulsació interna.
- f) L'agògica i la dinàmica. La paleta tímbrica.
- g) L'escolta mútua com a base de l'equilibri i l'afinació.
- h) Entonació interior i afinació del conjunt.
- i) La terminologia específica aplicada.
- j) Aproximació a la història dels esdeveniments musicals.
- k) L'assaig i la seva tècnica.
- l) Pràctica del repertori escollit.
- m) Aproximació a la música de cambra.
- n) La improvisació.
- o) Lectura a primera vista.
- p) La valoració del públic a través de les audicions.
- q) La memòria.

Criteris d'avaluació

1. Valoració de l'actitud de l'alumnat i la seva disposició. Amb aquest criteri es pretén subratllar la importància per al desenvolupament del model formatiu, de l'actitud positiva cap a la participació en el conjunt. Aquest criteri emfatitza la motivació que pot produir la didàctica aplicada i, per tant, permet avaluar la mateixa pràctica docent.

2. Realitzar audicions periòdiques. Amb aquest criteri es pretén posar ràpidament a l'alumnat en contacte amb el públic i, al mateix temps, potenciar l'activitat musical de l'entorn docent.

3. Mostrar l'habilitat en el maneig dels termes específics. Amb aquest criteri es pretén comprovar la voluntat de l'alumnat cap a l'aprofundiment en el fet musical.

4. Interpretar les peces escollides. Aquest criteri pretén comprovar l'assimilació de continguts i el desenvolupament general del grup com a unitat, de l'èxit col·lectiu del qual se sent artífex cada un dels seus membres, de manera que es reforça la consciència de grup musical.

5. Interpretació per grups reduïts de peces fàcils que permeten mostrar la capacitat expressiva musical de cada un. Amb aquest criteri es pretén valorar la particularitat en el desenvolupament formatiu de cada individu. Al mateix temps, aquest tractament condueix a la comprensió de la música de cambra com a mitjà d'apreciació sensible dels continguts més subtils.

6. Interpretar en grups reduïts bases d'acompanyament i línies melòdiques alternades entre cada membre. Aquest criteri pretén valorar l'eficàcia de la metodologia aplicada respecte a la comprensió de continguts de creativitat i espontaneïtat musical.

7. Valoració de les actituds i de l'assistència com a garanties de seguiment del procés d'aprenentatge.

COR

Introducció

Durant tot el procés educatiu dels estudis musicals, l'aprenentatge d'un instrument es realitza, lògicament, dins un marc d'absoluta individualitat. Per això, resulta necessària la presència en el currículum de disciplines que ultrapassin aquest component unipersonal de la pràctica musical i introdueixin un element col·lectiu que permeti desenvolupar capacitats de relació social necessàries per aprofundir en altres aspectes de la interpretació musical. Els esmentats aspectes, al seu torn, constitueixen una ajuda indiscutible per al desenvolupament del mateix instrumentista com a músic.

La base de tota educació musical ha de ser el cant coral. La història de la música occidental és una ininterrompuda confirmació d'aquest axioma, des de la schola cantorum gregoriana fins a les més recents experiències pedagògiques. Referent a això, convé recordar que a l'edat mitjana, al Renaixement, i al Barroc és músic aquell que agrupa, indivisiblement, el cantaire, l'instrumentista i el compositor.

L'experiència personal en la producció del so, amb els propis mitjans

fisiològics, ha estat present en els inicis de tot músic i se'n manifesta com a insubstituïble. En èpoques tan crucials per al naixement i el desenvolupament d'un fet tan emblemàtic per a la música occidental com és la polifonia, és impensable la ruptura entre veu i instrument. 'Per cantare e suonare' era el lema que amb freqüència presidia les creacions del Renaixement i la praxi instrumental estava guiada constantment per les articulacions i respiracions del text que servia de base.

La música occidental ha valorat incessantment com a component important i fecund, tant en la creació com en la interpretació, el fet de cantar i, encara que també hi ha hagut notables desviacions, sempre han sorgit veus autoritzades que reivindicaven les propietats vocals de la música. Aquest fet de cantar, és a dir, la possibilitat de crear, d'expressar-se musicalment, és un concepte difícil d'aprendre des de la pràctica instrumental, perquè ho dóna únicament la veu humana i d'aquí ve la conveniència que l'alumnat tingui contacte durant els ensenyaments elementals de música amb una experiència coral.

És certament un error creure que l'instrumentista no necessita cantar. L'experiència vocal li proporciona una dimensió humana més interioritzada del so físic. El fet de saber cantar amb musicalitat una frase instrumental pot obrir-li la comprensió del fragment i, per això, estalviar molt esforç en el procés d'aprenentatge.

Saber reduir a cant qualsevol símbol gràfic musical és una autèntica saviesa, que ajuda a aprofundir notablement en l'art instrumental. Si el cant és, a més, polifònic, es multipliquen les possibilitats pedagògiques. La plasticitat espacial d'aquest fenomen polifònic, polirítmic, politímbric i polidinàmic, proporciona a l'alumnat una dimensió social i artística única i insubstituïble.

La pràctica coral s'imposa, per tant, com a disciplina, la inclusió de la qual en el currículum dels ensenyaments elementals de música proporcionarà, a més del desenvolupament de les capacitats socials i expressives al·ludides, aquelles altres inherents a tota interpretació en formacions de conjunt: afinació, empastament, homogeneïtat en el fraseig, igualtat en els atacs, claredat en les textures, etc.

Durant els ensenyaments elementals de música, el llenguatge musical i el cor han de considerar-se com a dues cares de la mateixa moneda. Són múltiples els problemes suscitats en l'aprenentatge del llenguatge en els quals s'ha d'aprofundir mitjançant la pràctica coral. L'aprenentatge del llenguatge musical serà menys àrid i més profund si, paral·lelament, es combina amb una acurada praxi vocal i coral. Les connotacions psíquiques en la producció física del so vocal constitueixen un important toc d'atenció per a la pedagogia musical. Per això, una sòlida educació musical no ha de confiar exclusivament a l'instrument la producció sonora de la música sense fer-la passar abans per la pròpia consciència a través de la veu, interioritzant i humanitzant la música abans d'interpretar-la.

Fer cantar artísticament l'alumnat en cor de veus blanques és el primer pas encertat en la formació d'un músic.

En definitiva, aquesta disciplina contribueix a l'èxit progressiu de gran part de les capacitats que expressen els objectius generals dels ensenyaments elementals de música proporcionant els mitjans necessaris perquè els coneixements adquirits puguin plasmar-se en una interpretació en què la responsabilitat és sempre compartida.

Objectius

L'ensenyament de Cor als ensenyaments elementals de música ha de tenir com a objectiu contribuir a desenvolupar en l'alumnat les competències següents:

- a) Projectar una emissió natural de la veu que eviti tot tipus de tensions (corporals, psíquiques i socials).
- b) Conèixer la disponibilitat de la veu com a vehicle d'expressió musical i de gaudi immediat sense exigències tècniques prèvies.
- c) Demostrar una sensibilitat auditiva capaç de percebre i executar el cant amb una afinació correcta.
- d) Actuar amb la capacitat auditiva i la concentració necessària per escoltar altres veus i cantar, alhora, la part corresponent dins d'un concepte interpretatiu comú.
- e) Ser conscient de la importància que tenen les normes i regles que regeixen l'activitat musical de conjunt i acceptar la responsabilitat que, com a membre d'un grup, es contreu amb la música i amb els companys.
- f) Conèixer, a través del treball en grup, els elements bàsics de la interpretació artística (fraseig, articulació, dinàmica, agògica) i saber relacionar l'esmentada experiència amb l'estudi individual propi.
- g) Conèixer els gests bàsics de direcció i adquirir la capacitat d'interpretar la música d'acord amb aquests.
- h) Relacionar els coneixements de música amb els adquirits a través del cant coral i conèixer un repertori específic que enriqueixi el seu bagatge musical.

Continguts

- Realització de treballs amb la mètrica de les paraules.
- Realització d'exercicis de relaxació, respiració i tècnica vocal.
- Afinació i empastament.
- Articulació i fraseig.
- Cançons a una sola veu, a dues i tres veus iguals.
- Introducció a la polifonia vocal.
- Improvisació vocal en grup: formes i composicions polifòniques no convencionals (textures, atmosferes, efectes, etc.).

Criteris d'avaluació

- Reproduir qualsevol de les obres programades durant el curs en conjunt de tres o més membres per corda. Aquest criteri pretén avaluar la capacitat per adequar tots els elements de la interpretació a l'eficàcia del conjunt i l'actitud de col·laboració.
- Improvisar obres homofòniques de poca o mitjana dificultat i de clars contorns tonals. Amb aquest criteri es pretén avaluar la capacitat de relacionar l'afinació amb el sentit tonal i l'instint per integrar-se al conjunt.
- Preparar una obra en grup sense la direcció del professor. Aquest criteri pretén valorar la capacitat per aplicar els coneixements dels diferents elements que intervenen en la interpretació de manera adequada amb l'estil escol·lit.
- Estudiar a casa les obres corresponents al repertori programat. Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar el sentit de la responsabilitat amb el grup i amb la música.
- Entonar intervals i acords a partir del diapasó, i ampliar progressivament la dificultat. Amb aquest criteri es pretén avaluar la capacitat perquè cada membre del cor pensi en un temps mínim el so que li correspon i el reproduïxi de forma afinada. Així mateix, es constata el grau d'interiorització de les diferents relacions d'intervals.

LLENGUATGE MUSICAL

Introducció

Poques analogies interdisciplinàries poden donar-se en què els punts comuns siguin tants i de tan variada índole com entre la música i el llenguatge. Com en el llenguatge, l'ésser humà adquireix la capacitat de la compressió musical en els primers anys de la seva existència, encara que, per raons òbvies i a diferència del que ocorre amb el llenguatge, l'ús que durant la infantesa pugui arribar a fer-se de la música per a la pròpia expressió es trobi per força limitat i subordinat a un aprenentatge tècnic curós.

Com el llenguatge, la música necessita el so com a suport físic, a partir del qual es desenvolupa i dota d'un significat que li és propi. Les mateixes lleis del so s'encarreguen de configurar la resta de característiques del fet musical, que de nou com el llenguatge, es basen principalment en una sèrie d'exigències físiques i pseudofisiològiques que les determinen; a més de les qualitats pròpies del so (timbre, altura, intensitat, etc.), juga un paper destacadíssim l'organització del so en unitats mínimes temporals, que formen, al seu torn, part d'una sèrie d'unitats cada vegada majors, la suma de les quals, en última instància, configura la forma musical en el seu aspecte global. Com en el llenguatge, es pot parlar en música d'elements morfològics i sintàctics com a base d'una retòrica posterior.

El llenguatge musical recull tota la tradició sofisticada des dels seus orígens com a disciplina de solmització fins a finals del segle XIX amb les escoles del do fix i del do mòbil. Els continguts del llenguatge musical plantegen un enteniment pràctic i intuïtiu de tots i cada un dels aspectes del fet musical, des dels esquemes més embrionaris fins als progressivament més complexos, amb una gradual nacionalització i adquisició de les tècniques que permeten abordar en el seu moment les obres de qualsevol etapa històrica, sense oblidar els intents lingüístics originats per la disgregació del sistema tonal-bimodal, amb les complexitats i novetats tímbriques, rítmiques i gràfiques que comporta.

La finalitat essencial del llenguatge musical és el desenvolupament de les capacitats vocals, rítmiques, psicomotores, auditives i expressives, de manera que el codi musical pugui convertir-se en instrument útil i eficaç de comunicació i representació, funcions bàsiques que apareixen en la pràctica musical, igual com en tota activitat lingüística.

És important destacar aquesta finalitat comunicativa per adoptar una visió basada en l'expressió i en el coneixement d'un sistema de signes que només adquireixen sentit quan estan relacionats, quan configuren un discurs. Per això, el procés d'adquisició dels coneixements del llenguatge musical als ensenyaments

elementals de música s'hauran de recolzar sobre procediments que desenvolupin les destreses necessàries per a la producció i recepció de missatges.

En el transcurs dels ensenyaments elementals de música l'acció pedagògica es dirigirà a aconseguir un domini de la lectura i escriptura que proporcioni a l'alumnat autonomia per continuar aprofundint posteriorment en l'aprenentatge del llenguatge, sense oblidar que la comprensió auditiva és una capacitat que s'ha de desenvolupar sistemàticament. Així mateix, és essencial que l'alumnat vegi que el que ha après és útil en la seva pràctica instrumental.

Els continguts del currículum de Llenguatge musical s'estructuren en tres grans eixos: l'ús de la veu i la seva funció comunicativa a través del cant, la consideració dels aspectes psicomotors en el desenvolupament de l'educació rítmica i, finalment, l'audició musical comprensiva. L'aprenentatge basat en la pràctica sistemàtica es planteja com a objectiu quatre capacitats essencials: saber escoltar, saber cantar, saber llegir i saber escriure, establint l'esmentat procés d'acord al següent ordre: fer, oir/sentir, reconèixer/entendre.

El desenvolupament dels continguts haurà de tenir molt en compte, especialment durant els dos primers anys, la realitat de coneixements i pràctica musical amb la qual l'alumnat s'incorpora a l'ensenyament especialitzat de la música, a més de procurar en tot moment una adaptació a les característiques pròpies de les etapes de maduració mental en les quals l'esmentat alumnat es troba, ja que d'aquesta subordinació depèn el fet que no existeixin disfuncions de ritme, d'intensitat o de metodologia en els processos d'ensenyament i aprenentatge.

Objectius

L'ensenyament de Llenguatge musical en els ensenyaments elementals de música ha de tenir com a objectiu contribuir a desenvolupar en l'alumnat les competències següents:

- Compartir vivències musicals amb els companys del grup, que li permetin enriquir la seva relació afectiva amb la música a través del cant, del moviment, de l'audició i d'instruments.
- Utilitzar una correcta emissió de la veu per a la reproducció d'intervals i melòdica general, fins a considerar-les com un llenguatge propi, prenent el cant com a activitat fonamental.
- Demostrar la coordinació motriu necessària per a la correcta interpretació del ritme, utilitzant les destreses d'associació i dissociació corresponents.
- Utilitzar l'oïda interna per relacionar l'audició amb la seva representació gràfica, a més de reconèixer tímbrics, estructures formals, indicacions dinàmiques, expressives, temporals, etc.
- Interpretar de memòria melodies i cançons que condueixin a una millor comprensió dels diferents paràmetres musicals.
- Relacionar els coneixements pràctics de lectura i escriptura amb el repertori propi de l'instrument.
- Realitzar experiències harmòniques, formals, tímbrics, etc., que són la base del pensament musical conscient, partint de la pràctica auditiva vocal i instrumental.

Continguts

Ritme:

- Percepció, identificació i interiorització del pols.
- Percepció i identificació de l'accent.
- Unitats mètriques: reconeixement de compassos binaris, ternaris i quaternaris.
- Figures rítmiques. Fórmules rítmiques bàsiques. Simultaneïtat de ritmes.
- Tempo i agògica.
- Pràctica, identificació i coneixement de fórmules rítmiques bàsiques originades pel pols binari o ternari.
- Pràctica, identificació i coneixement de grups de valoració especial continguts en un pols.
- Pràctica, identificació i coneixement de signes que modifiquen la duració (puntets, lligadures).
- Pràctica, identificació i coneixement de trets rítmics característics: síncope, anacrusi, etc.
- Pràctica i identificació de canvis de compàs amb interpretació d'equivalències pols=pol o figura=figura.

Entonació, audició i expressió:

- Coneixement de la veu i el seu funcionament. Respiració, emissió, articulació, etc.
- L'altura: to, intensitat, color, duració, afinació determinada i indeterminada, etc.
- Sensibilització i pràctica auditiva i vocal dels moviments melòdics.
- Reproducció memoritzada vocal o escrita de fragments melòdics o cançons.
- Pràctica de lectura de notes unida a l'emissió vocal del so que els

correspon.

- f) Clau de sol en segona i clau de fa en quarta.
- g) Reconeixement auditiu o reproducció vocal d'interval melòdic simples majors, menors i justos, dins i fora del concepte tonal.
- h) Reconeixement auditiu d'interval harmònic simples majors, menors i justos.
- i) Interpretació vocal d'obres adequades al nivell amb o sense text, amb o sense acompanyament.
- j) Pràctica de lectura de notes escrites horitzontalment o verticalment en clau de sol en segona i clau de fa en quarta i, si escau, les claus pròpies de l'instrument treballat per l'alumnat.
- k) Sensibilització i coneixement de graus i funcions tonals, escales, alteracions.
- l) Sensibilització, identificació i reconeixement d'elements bàsics harmònics i formals: tonalitat, modalitat, cadències, modulacions, frases, ordenacions formals, repeticions, imitacions, variacions, contrast, sobre obres adaptades al nivell.
- m) Reproducció de dictats rítmics, melòdics i ritmicomelòdics a una veu.
- n) Identificació d'errors o diferències entre un fragment escrit i un fragment escoltat.
- o) Identificació, coneixement i interpretació dels termes i signes que afecten l'expressió.
- p) Utilització improvisada dels elements del llenguatge amb o sense proposta prèvia.

Críteris d'avaluació

1. Imitar estructures melòdiques i rítmiques breus amb la veu i amb la percussió. Aquest criteri pretén comprovar el grau de memòria i la capacitat de reproduir amb fidelitat el missatge rebut tant en els seus aspectes sonors com en la seva realització motriu.

2. Reconèixer auditivament el pols d'una obra o fragment, així com l'accent periòdic. Amb aquest criteri es pretén constatar la percepció del pols com a referència bàsica per a l'execució rítmica i la identificació de l'accent periòdic base del compàs.

3. Mantenir el pols durant períodes breus de silenci. Aquest criteri pretén aconseguir una correcta interiorització del pols que li permeti una adequada execució individual o col·lectiva.

4. Executar instrumentalment, vocalment o bé en forma percudida estructures rítmiques d'una obra o fragment. Amb aquest criteri es pretén constatar la capacitat d'encadenar diverses fórmules rítmiques adequades a aquest nivell amb tota precisió i dins d'un tempo establert.

5. Aplicar un text a un ritme senzill o viceversa. Amb aquest criteri es pretén avaluar la capacitat de l'alumnat per associar ritmes amb paraules o frases d'igual accentuació.

6. Identificar auditivament i interpretar canvis senzills de compàs. Aquest criteri pretén verificar la capacitat de percepció auditiva i de realització pràctica de canvis de compàs d'unitat igual o diferent. En aquest cas només s'han de reconèixer els següents canvis:

- a) negra=negra
- b) negra=negra amb puntet
- c) negra=blanca
- d) corxera=corxera,
- e) viceversa en els casos b) i c).

7. Entonar una melodia o una cançó tonal amb o sense acompanyament. Aquest criteri pretén comprovar la capacitat de l'alumnat per aplicar les seves tècniques d'entonació i d'afinació a un fragment tonal, aplicant indicacions expressives presents en la partitura. En cas de produir-se acompanyament instrumental aquest no reproduirà la melodia.

8. Llegir internament, en un temps donat i sense verificar l'entonació, un text musical i reproduir-lo de memòria. Aquest criteri pretén comprovar la capacitat de l'alumnat per imaginar, reproduir i memoritzar imatges sonores de caràcter melodicorítmiques a partir de l'observació de la partitura.

9. Identificar i entonar intervals harmònics o melòdics majors, menors o justos en un registre mitjà. Aquest criteri pretén detectar el domini de l'interval per part de l'alumnat, identificant l'interval harmònic o melòdic, o bé entonant aquest últim.

10. Identificar auditivament el mode (major-menor) d'una obra o fragment. Aquest criteri pretén constatar la capacitat de l'alumnat per reconèixer aquest aspecte fonamental del llenguatge, proporcionant-li elements per a la seva audició intel·lectual.

11. Reproduir models melòdics senzills, escales o acords a partir de diferents altures. Aquest criteri pretén comprovar la destresa de l'alumnat per reproduir un mateix fet melòdic des de qualsevol so, mantenint correctament l'interval del model, i entenen la tonalitat com un fet constant.

12. Improvisar estructures rítmiques sobre un fragment escoltat. Amb aquest criteri es pretén estimular la capacitat creativa de l'alumnat, aplicant lliurement fórmules rítmiques conegudes o no, ajustant-les amb el pols i el compàs del fragment escoltat.

13. Improvisar melodies tonals breus. Aquest criteri pretén comprovar l'assimilació per part de l'alumne dels conceptes tonals bàsics.

14. Reproduir per escrit fragments musicals escoltats. Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar la capacitat de l'alumne per interioritzar i reproduir imatges sonores percebudes. Segons el nivell de dificultat proposat aquesta reproducció pot circumscriure's a aspectes rítmics o melodicotonals, o bé a ambdós conjuntament.

15. Descriure posteriorment a una audició els trets característics de les obres escoltades o interpretades. Mitjançant aquest criteri es pretén comprovar la capacitat de l'alumnat per percebre aspectes diferents: rítmics, melòdics, modals, cadencials, formals, tímbrics, etc., seleccionant prèviament els aspectes que hagin de ser identificats o bé deixant lliurement que identifiquin els aspectes que els resultin més notoris.

16. Improvisar individualment o col·lectivament petites formes musicals, partint de premisses relatives a diferents aspectes del llenguatge musical. Aquest criteri pretén comprovar el desenvolupament creatiu i la capacitat de seleccionar elements d'acord amb una idea i estructurar-los en una forma musical. Així mateix, es pretén que siguin capaços de discernir idees principals i secundàries.

INSTRUMENTS

Introducció

Els quatre cursos que componen els ensenyaments elementals de música configuren una etapa de molta importància per al desenvolupament del futur instrumentista, ja que al llarg d'aquest període han de quedar assentades les bases d'una tècnica correcta i eficaç i, el que és fins i tot més important, d'uns conceptes musicals que cristal·litzin, existint el temps necessari per a la maduració de tot això, en una autèntica consciència d'interpret.

La problemàtica de la interpretació comença per la correcta comprensió del text, un sistema de signes recollits a la partitura que, malgrat el seu enriquiment continuat al llarg dels segles, pateix –i patirà sempre– limitacions insalvables per representar el fenomen musical com una cosa essencialment necessitada de recreació, com una cosa susceptible de ser abordada des de perspectives subjectivament diferents.

Això, de moment, suposa l'aprenentatge –que pot ser previ o altern– amb la pràctica instrumental del sistema de signes propi de la música, que s'empra per fixar, encara que sigui de manera a vegades aproximativa, les dades essencials sobre el paper. En conseqüència, la tasca del futur intèrpret consisteix a:

1. Aprendre a llegir correctament la partitura.
2. Aprofundir després, mitjançant la lectura, en el sentit del que hi ha escrit per poder apreciar el seu valor estètic.
3. Desenvolupar, al mateix temps, la destresa necessària en el maneig d'un instrument perquè l'execució d'aquell text musical adquireixi la seva plena dimensió de missatge expressivament significatiu.

Una concepció pedagògica moderna ha de partir d'una premissa bàsica: la vocació musical d'un nin pot, en molts casos –potser en la majoria d'aquests– no estar fins i tot clarament definida, la qual cosa exigeix de manera imperativa que la suma de coneixements teòrics que se li han d'inculcar i les inevitables hores de pràctica a les quals es veurà sotmès li siguin presentades de manera tan atractiva i estimulante com sigui possible, perquè se senti veritablement interessat en la tasca que se li proposa, i d'aquesta manera la seva possible incipient vocació es vegi reforçada.

L'evolució intel·lectual i emocional a l'edat en la qual es realitzen els estudis dels ensenyaments elementals de música –de vuit a dotze anys, aproximadament– és molt accelerada. Això implica que els plantejaments pedagògics, tant al pla general de la didàctica com en el més concret i subjectiu de la relació personal entre professorat i alumnat, han d'adequar-se constantment a aquesta realitat canviant que és la personalitat de l'alumnat, aprofitar al màxim la gran receptivitat característica de l'edat infantil, afavorir el desenvolupament de les seves dots innates, estimular la maduració de la seva afectivitat i, simultània-

ment, posar al seu abast els mitjans que li permetin exercitar la seva creixent capacitat d'abstracció.

La música, com qualsevol altre llenguatge, es fa intel·ligible a través d'un procés més o menys dilatat de familiarització que comença en la primera infantesa, molt abans que l'alumnat tingui l'edat i estigui en les condicions precises per iniciar estudis especialitzats de grau elemental de música. Quan arriba aquest moment, l'alumnat, impregnat de la música que omple sempre el seu entorn, ha après ja a reconèixer per la via intuïtiva els elements d'aquest llenguatge; té, en certa manera, les claus que li permeten d'entendre'l, encara que desconeixi les lleis que el regeixen. Però li és necessari tenir els mitjans per poder 'parlar-lo', i són aquests mitjans els que li han de proporcionar l'ensenyament del grau elemental. Al costat de l'ensinistrament en el maneig dels recursos de l'instrument escollit –allò que de manera més o menys apropiada anomenem 'tècnica'– és necessari encaminar la consciència de l'alumnat cap a una comprensió més profunda del fenomen musical i de les exigències que planteja la seva interpretació, i per això s'ha de començar a fer-li observar els elements sintàctics sobre els quals reposa tota estructura musical, fins i tot en les seves manifestacions més simples; i que la interpretació, en tots els seus aspectes, expressius o morfològics (dinàmica, agògica, percepció de la unitat dels diferents components, formals i de la totalitat d'ells, és a dir, de la forma global) està funcionalment lligada a aquesta estructura sintàctica. Aquesta elemental 'gramàtica' musical no és sinó l'aplicació concreta al repertori d'obres que componen el programa que l'alumnat ha de realitzar dels coneixements teòrics adquirits en altres disciplines –llenguatge musical, fonamentalment–, coneixements que hauran de ser ampliat i aprofundits als ensenyaments professionals mitjançant l'estudi de les assignatures corresponents.

En aquest sentit, és necessari, per no dir imprescindible, que l'instrumentista aprengui a valorar la importància que la memòria –el desenvolupament d'aquesta facultat essencial intel·lectual– té a la seva formació com a simple executant i, fins i tot més, com a intèrpret. Convé assenyalar que, al marge d'aquesta memòria bàsica subconscient constituïda per una xarxa d'accions i d'automatismes reflexos immensa i molt complexa, sense els quals l'execució instrumental seria simplement impensable, en primer lloc, només es considera sabut allò que es pot recordar a tota hora. En segon lloc, la memorització és un excel·lent auxiliar de l'estudi, pel fet que, entre altres avantatges, pot suposar un considerable estalvi de temps i permet desentendre's en un cert moment de la partitura per centrar tota l'atenció en la correcta solució dels problemes tècnics i en una realització musical expressivament vàlida. I, en tercer lloc, la memòria juga un paper de primordial importància en la comprensió unitària global d'una obra, ja que en desenvolupar-se aquesta en el temps només la memòria permet reconstruir la coherència i la unitat del seu esdevenir.

Per assolir aquests objectius, l'instrumentista ha d'arribar a desenvolupar les capacitats específiques que li permetin assolir el màxim domini de les possibilitats de tot ordre que li brinda l'instrument que ha triat, defugint constantment del perill que les esmentades capacitats quedin reduïdes a una simple exercitació gimnàstica.

ARPA

Objectius

L'ensenyament d'arpa en els ensenyaments elementals de música ha de tenir com a objectiu contribuir a desenvolupar en l'alumnat les competències següents:

- Adoptar una posició corporal correcta en consonància amb la configuració de l'instrument.
- Conèixer les característiques i possibilitats sonores de l'instrument i saber utilitzar-les dins les exigències del nivell.
- Interpretar un repertori bàsic integrat per obres de diferents èpoques i estils, d'una dificultat d'acord amb aquest nivell.

Continguts

- Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a premissa indispensable per a l'obtenció d'una bona qualitat de so.
- Iniciació al coneixement de les digitacions en funció de les convencions tècniques i expressives.
- Estudi de la taula d'afinació i exercicis pràctics amb i sense aparells auxiliars.
- Pràctica de posició fixa.
- Pràctica dels pedals i de la seva aplicació als processos moduladors.
- Pràctica d'interval harmònic, acords, escales i arpegis.
- Desenvolupament de la velocitat.
- Iniciació a les tècniques d'efecte i expressió: legatos, sforzandos, articulacions, picats, picat-lligat, solt (les tres últimes amb tota la varietat de tècniques d'apagats).
- Tècniques de flexibilitat i balanceig de canells i braços, respiració i relaxació.

- Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- Adquisició d'hàbits correctes i eficaços d'estudi.
- Lectura a vista d'obres o fragments senzills. Iniciació a la comprensió de les estructures musicals als seus diferents nivells –motius, temes, períodes, frases, seccions, etc.–, per arribar, mitjançant tot això, a una interpretació conscient i no merament intuïtiva.
- Selecció progressiva pel que fa al grau de dificultat dels exercicis, estudis i obres del repertori per a arpa que es considerin útils per al desenvolupament conjunt de la capacitat musical i tècnica de l'alumne.
- Pràctica de conjunt.

CLAVECÍ

Objectius

L'ensenyament de clavecí en els ensenyaments elementals de música ha de tenir com a objectiu contribuir a desenvolupar en l'alumnat les competències següents:

- Adoptar una postura adequada del cos que afavoreixi l'activitat del conjunt braç-avantbraç-mà a l'instrument.
- Conèixer el mecanisme intern de l'instrument i saber utilitzar les seves possibilitats per obtenir un perfeccionament gradual de la qualitat sonora.
- Utilitzar les possibilitats expressives i dinàmiques de diferents combinacions de teclats i registres.
- Interpretar un repertori bàsic que inclogui obres representatives de diverses èpoques i estils adequats a aquest nivell.

Continguts

- Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a premissa indispensable per a l'obtenció d'una bona qualitat de so.
- Aprentatge dels diversos modes d'atac i d'articulació en relació amb la frase i la textura musical.
- Estudi de les diferents digitacions i la seva estreta connexió amb l'articulació i el fraseig.
- Pràctica d'exercicis d'independència i enfortiment dels dits.
- Treball en dos teclats.
- Selecció progressiva d'exercicis i obres del repertori per a clavecí propi d'aquest nivell, que es considerin útils per al desenvolupament conjunt de la capacitat musical i tècnica de l'alumnat.
- Coneixement dels diferents baixos obstinats sobre els quals s'han construït determinades obres.
- Lectura a vista d'obres o de fragments senzills.
- Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- Adquisició d'hàbits d'estudi correctes.
- Iniciació a la comprensió de les estructures musicals als seus diferents nivells –motius, temes, períodes, frases, seccions, etc.– per arribar a través d'això a una interpretació conscient i no merament intuïtiva.
- Pràctica de conjunt.

GUITARRA

Objectius

L'ensenyament de guitarra en els ensenyaments elementals de música ha de tenir com a objectiu contribuir a desenvolupar en l'alumnat les competències següents:

- Adoptar una posició adequada del cos respecte de l'instrument, que possibiliti i afavoreixi l'acció del conjunt braç-avantbraç-canell-mans-dits esquerres sobre el mànec i els dits drets sobre les cordes.
- Conèixer les característiques i possibilitats sonores de l'instrument per aconseguir un perfeccionament continu de la qualitat sonora i saber utilitzar-lo, dins les exigències del nivell, tant en la interpretació individual com en la de conjunt.
- Interpretar un repertori bàsic integrat per obres de diferents èpoques i estils, d'una dificultat d'acord amb aquest nivell.

Continguts

- Percepció i desenvolupament de les funcions motrius que intervenen en l'execució guitarrística i de la seva adequada coordinació.
- Desenvolupament de l'habilitat de cada mà i la sincronització d'ambdues.
- Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a factor fonamental per a l'obtenció de la qualitat sonora.
- Afinació de les cordes.
- Desenvolupament de la distància entre els dits de la mà esquerra.
- Principis generals de la digitació guitarrística i el seu desenvolupament per expressar amb la major claredat les idees i continguts musicals.
- Treball de la dinàmica i l'agògica.

- h) Utilització de les possibilitats tímbriques de l'instrument.
- i) Coneixements bàsics dels diferents recursos de la guitarra.
- j) Aprenentatge de les diverses formes d'atac amb la mà dreta per aconseguir progressivament una qualitat sonora adequada i realitzar diferents plans simultanis.
- k) Iniciació a la comprensió de les estructures musicals als seus diferents nivells –motius, temes, períodes, frases, seccions, etc.– per arribar a través d'això a una interpretació conscient i no merament intuïtiva.
- l) Desenvolupament d'una conducció clara de les veus en obres contrapuntístiques.
- m) Harmònics naturals.
- n) Iniciació a la grafia contemporània.
- o) Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- p) Adquisició d'hàbits d'estudi correctes.
- q) Selecció progressiva quant al grau de dificultat d'exercicis, estudis i obres del repertori guitarrístic que es considerin útils per al desenvolupament conjunt de la capacitat musical i tècnica de l'alumnat.
- r) Pràctica de conjunt.

INSTRUMENTS DE CORDA

VIOLÍ, VIOLA, VIOLONCEL, CONTRABAIX

Objectius

L'ensenyament d'instruments de corda en els ensenyaments elementals de música ha de tenir com a objectiu contribuir a desenvolupar en l'alumnat les competències següents:

- a) Adoptar una posició corporal que permeti la correcta col·locació de l'instrument i que afavoreixi el maneig de l'arc i l'activitat de la mà esquerra, i també la coordinació entre ambdues mans.
- b) Conèixer les característiques i possibilitats sonores de l'instrument i saber utilitzar-les, dins les exigències del nivell, tant en la interpretació individual com en la de conjunt.
- c) Demostrar una sensibilitat auditiva que permeti el control permanent de l'afinació i el perfeccionament continu de la qualitat sonora.
- d) Interpretar un repertori bàsic integrat per obres de diferents èpoques i estils, d'una dificultat d'acord amb aquest nivell.

Continguts

- a) Producció del so: cordes a l'aire, emprant tot l'arc i diferents longituds d'aquest.
- b) Posició de l'instrument i de l'arc: control muscular.
- c) Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a premissa indispensable per a l'obtenció d'una bona qualitat de so.
- d) Coneixement dels cops d'arc bàsics i el vibrato com a elements d'expressió musical.
- e) Estudi de les posicions.
- f) Desenvolupament del moviment horitzontal del braç dret (cantabile) i del moviment perpendicular dels dits de la mà esquerra, i també de la coordinació entre ambdós.
- g) Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- h) Adquisició d'hàbits d'estudi correctes i eficaços.
- i) Lectura a vista d'obres o fragments senzills.
- j) Iniciació a la comprensió de les estructures musicals als seus diferents nivells –motius, temes, períodes, frases, seccions, etc.– per arribar a través d'això a una interpretació conscient i no merament intuïtiva.
- k) Selecció progressiva pel que fa al grau de dificultat d'exercicis, estudis i obres del repertori que es considerin útils per al desenvolupament conjunt de la capacitat musical i tècnica de l'alumne.
- l) Pràctica de conjunt.

INSTRUMENTS DE VENT I FUSTA

FLAUTA TRAVESSERA, OBOÈ, CLARINET, FAGOT I SAXÒFON

Objectius

L'ensenyament d'instruments de vent i fusta en els ensenyaments elementals de música ha de tenir com a objectiu contribuir a desenvolupar en l'alumnat les competències següents:

- a) Adoptar una posició corporal que permeti respirar amb naturalitat i que afavoreixi la correcta col·locació de l'instrument i la coordinació entre ambdues mans.
- b) Controlar l'aire mitjançant la respiració diafragmàtica i els músculs que formen l'embocadura de manera que possibiliti una correcta emissió, afinació, articulació i flexibilitat del so.
- c) Saber utilitzar amb precisió els reflexos necessaris per corregir, de manera automàtica, l'afinació de les notes i la qualitat del so.
- d) Conèixer les característiques i possibilitats sonores de l'instrument i saber utilitzar-les, dins les exigències del nivell, tant en la interpretació indi-

dual com de conjunt.

- e) Demostrar una sensibilitat auditiva que permeti el control permanent de l'afinació i el perfeccionament continu de la qualitat sonora.
- f) Emetre un so estable, en tota l'extensió de l'instrument, començant a utilitzar el vibrato i els diferents matisos per donar color i expressió a la interpretació musical.
- g) Conèixer el muntatge i la fabricació de les llengüetes i poder rebaiar-les per al seu correcte funcionament (instruments de llengüeta doble).
- h) Interpretar un repertori bàsic integrat per obres de diferents èpoques i estils, d'una dificultat d'acord amb aquest nivell.

Continguts

- a) Pràctica de la relaxació i respiració per al desenvolupament de la capacitat pulmonar.
- b) Enfortiment dels músculs facials.
- c) Exercicis de respiració sense i amb instrument (notes sostingudes controlant l'afinació, la qualitat del so i la dosificació de l'aire).
- d) Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a premissa indispensable per a l'obtenció d'una bona qualitat de so.
- e) Pràctica d'escala i intervals (terceres, quartes) controlant l'emissió de l'aire en diferents articulacions.
- f) Emissió del so en relació amb les diverses dinàmiques i altures.
- g) Desenvolupament de la flexibilitat als salts, articulacions, trinats, etc.
- h) Pràctica de conjunt amb altres instruments per desenvolupar l'afinació, l'ajustament i la precisió rítmica.
- i) Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- j) Adquisició d'hàbits d'estudi correctes i eficaços.
- k) Lectura a vista d'obres o fragments senzills.
- l) Iniciació a la comprensió de les estructures musicals als seus diferents nivells –motius, temes, períodes, frases, seccions, etc.– per arribar a través d'això a una interpretació conscient i no merament intuïtiva.
- m) Selecció progressiva pel que fa al grau de dificultat d'exercicis, estudis i obres del repertori que es considerin útils per al desenvolupament conjunt de la capacitat musical i tècnica de l'alumne.

INSTRUMENTS DE VENT I METALL

TROMPA, TROMPETA, TROMBÓ, TUBA

Objectius

L'ensenyament d'instruments de vent i metall en els ensenyaments elementals de música ha de tenir com a objectiu contribuir a desenvolupar en l'alumnat les competències següents:

- a) Adoptar una posició corporal que permeti respirar amb naturalitat i que afavoreixi la correcta col·locació de l'instrument i la coordinació entre ambdues mans.
- b) Controlar l'aire mitjançant la respiració diafragmàtica i els músculs que formen l'embocadura de manera que possibiliti una correcta emissió, afinació, articulació i flexibilitat del so.
- c) Saber utilitzar amb precisió els reflexos necessaris per corregir de manera automàtica l'afinació de les notes i la qualitat del so.
- d) Conèixer les característiques i possibilitats sonores de l'instrument i saber utilitzar-les, dins les exigències del nivell, tant en la interpretació individual com de conjunt.
- e) Demostrar una sensibilitat auditiva que permeti el control permanent de l'afinació i el perfeccionament continu de la qualitat sonora.
- f) Interpretar un repertori bàsic integrat per obres representatives de diferents estils, d'una dificultat que concordi amb aquest nivell.

Continguts

- a) Pràctica de la relaxació i la respiració per al desenvolupament de la capacitat pulmonar.
- b) Enfortiment dels músculs facials.
- c) Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a premissa indispensable per a l'obtenció d'una bona qualitat de so.
- d) Estudis d'emissió del so.
- e) Principis bàsics de la digitació.
- f) Pràctica de les diferents articulacions.
- g) Treball de dinàmica.
- h) Desenvolupament de la flexibilitat dels llavis, amb la pràctica d'intervals lligats i amb posicions fixes.
- i) Estudi del broquet.
- j) Utilització d'instruments afins que, per mida, facilitin el posterior aprenentatge de la tuba o el trombó (bombardí o trombó de pistons) o de la trompeta (cornetí o corneta de pistons).
- k) Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
- l) Adquisició d'hàbits d'estudi correctes i eficaços.

- m) Lectura a vista d'obres o fragments senzills.
- n) Iniciació a la comprensió de les estructures musicals en els seus diferents nivells: motius, temes, períodes, frases, seccions, etc., per arribar a través d'això a una interpretació conscient i no merament intuïtiva.
- o) Selecció progressiva pel que fa al grau de dificultat d'exercicis, estudis i obres del repertori que es considerin útils per al desenvolupament conjunt de la capacitat musical i tècnica de l'alumnat.
- p) Pràctica de conjunt.

PERCUSSIÓ

Objectius

L'ensenyament de Percussió en els ensenyaments elementals de música ha de tenir com a objectiu contribuir a desenvolupar en l'alumnat les competències següents:

- a) Conèixer les característiques de tots els instruments que constitueixen la família de la percussió i les seves possibilitats sonores per utilitzar-les dins de les exigències del nivell tant en la interpretació individual com en la col·lectiva.
- b) Aplicar una sensibilitat auditiva que valori per igual, en tota la gamma d'instruments, l'exigència de la qualitat sonora.
- c) Interpretar un repertori de conjunt de diferents estils adequat a les dificultats d'aquest nivell.

Continguts

- a) Desenvolupament de l'habilitat de cada mà i del joc coordinat d'ambdues.
- b) Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a premissa per conèixer, valorar i emprar tota la riquesa i la diversitat tímbrica que posseeixen els instruments que integren la secció.
- c) Desenvolupament de la versatilitat necessària per tocar alternadament o successivament diferents instruments.
- d) Coneixements bàsics de la forma de producció del so de cada instrument (diferents tipus de baquetes, dits, mans, etc.).
- e) Principis generals sobre els canvis de mans.
- f) Aprenentatge dels diferents modes d'atac.
- g) Estudi dels instruments de petita percussió, amb especial insistència en tots aquells que es puguin tocar directament amb la mà (bongos, paner, etc.).
- h) Desenvolupament de la pràctica de conjunt com a mitjà indispensable per adquirir la percepció simultània de la diversitat tímbrica característica de la percussió.
  - i) Aprenentatge elemental de caixa, xilofon i timbals com a instruments bàsics per al desenvolupament rítmic, melòdic i auditiu (afinació); estudis de dificultat progressiva en aquests instruments.
  - j) Estudi d'obres de nivell elemental per a conjunt de percussió que reunixin una gamma àmplia i variada d'instruments amb intercanvi sistemàtic dels diversos instruments que integren el conjunt.
  - k) Pràctica de la improvisació en grup.
  - l) Pràctica de la lectura a vista per afavorir la flexibilitat d'adaptació a les característiques d'escriptura per als diversos instruments.
  - m) Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
  - n) Adquisició d'hàbits d'estudi correctes i eficaços.

PIANO

Objectius

L'ensenyament de Piano en els ensenyaments elementals de música ha de tenir com a objectiu contribuir a desenvolupar en l'alumnat les competències següents:

- a) Adoptar una posició adequada del cos respecte a l'instrument, que possibiliti i afavoreixi l'acció del conjunt braç-avantbraç-mà sobre el teclat.
- b) Conèixer les característiques i possibilitats sonores de l'instrument i saber utilitzar-les dins de les exigències del nivell.
- c) Conèixer les diferents èpoques que inclou la literatura pianística al llarg de la seva història i de les exigències que planteja una interpretació estilísticament correcta.
- d) Mostrar un grau de desenvolupament tècnic que permeti abordar, sempre dins de les exigències del nivell, els diferents estils d'escriptura que són possibles en un instrument de la capacitat polifònica del piano.
- e) Interpretar un repertori d'obres representatives de les diferents èpoques i estils d'una dificultat adequada al nivell.

Continguts

- a) Desenvolupament de la percepció interna de la pròpia relaxació, així com dels esforços musculars indispensables que requereix l'execució instrumental, provant sempre de trobar un equilibri satisfactori entre ambdós factors.

- b) Assentar les bases d'una utilització conscient del pes del braç.
- c) Desenvolupament de l'habilitat de cada mà i del joc coordinat d'ambdues.
- d) Planificació del treball de la tècnica tenint en compte els principis generals següents:
  - 1r. Pràctica de la tècnica digital dirigida a incrementar la independència, la de les articulacions dels dits.
  - 2n. Estudi dels moviments possibles a partir de les diferents articulacions del braç, canell, colze, espatlla, tals com caigudes, llançaments, desplaçaments laterals, moviments circulars i de rotació i tota la combinatòria que permeten.
  - 3r. Percepció clara que la interacció permanent d'aquells diferents tipus d'accions constitueixen la base de tota tècnica pianística eficaça.
  - e) Estudi dels principis generals de la digitació pianística i el seu desenvolupament en funció de la complexitat progressiva de les dificultats que s'han de resoldre.
  - f) Desenvolupament de la sensibilitat auditiva com a premissa indispensable per a l'obtenció d'una bona qualitat de so.
  - g) Aprenentatge dels diversos modes d'atac i d'articulació en relació amb la dinàmica, la conducció de la frase i la densitat de la textura musical.
  - h) Desenvolupament de la capacitat d'obtenir simultàniament sons de diferent intensitat entre ambdues mans o entre els dits d'una mateixa mà, tractant d'assolir una diferenciació dinàmica que resulta indispensable en un instrument polifònic com el piano, es tracti de la relació melodia-acompanyament o de plantejaments contrapuntístics de major o menor complexitat.
    - i) Coneixement i pràctica dels pedals.
    - j) Iniciació a la comprensió de les estructures musicals als seus diferents nivells: motius, temes, períodes, frases, seccions, etc., per arribar a través d'això, a una interpretació conscient i no merament intuïtiva.
    - k) Entrenament permanent i progressiu de la memòria.
    - l) Desenvolupament d'hàbits correctes i eficaços d'estudi, estimulant la concentració, el sentit de l'autocrítica i la disciplina en la feina.
    - m) Selecció, progressiva pel que fa al grau de dificultat, dels exercicis, estudis i obres del repertori pianístic que es considerin útils per al desenvolupament conjunt de la capacitat musical i tècnica de l'alumne.
    - n) Pràctica de conjunt.

CRITERIS D'AVALUACIÓ DE L'INSTRUMENT EN ELS ENSENYAMENTS ELEMENTALS DE MÚSICA

1. Llegir textos a primera vista amb fluïdesa i comprensió. Aquest criteri pretén constatar la capacitat de l'alumnat per desenvolupar-se amb cert grau d'autonomia en la lectura d'un text.
2. Memoritzar i interpretar textos musicals emprant la mesura, l'afinació, l'articulació i el fraseig adequats al seu contingut. Aquest criteri pretén comprovar, mitjançant la memòria, l'aplicació correcta dels coneixements teòricopràctics del llenguatge musical.
3. Interpretar obres d'acord amb els criteris de l'estil corresponent. Aquest criteri pretén comprovar la capacitat de l'alumnat per utilitzar el tempo, l'articulació i la dinàmica com a elements bàsics de la interpretació.
4. Descriure, posteriorment a una audició, els trets característics de les obres escoltades. Amb aquest criteri es pretén avaluar la capacitat per percebre i relacionar amb els coneixements adquirits, els aspectes essencials d'obres que l'alumnat pot entendre segons el seu nivell de desenvolupament cognitiu i afectiu, encara que ell mateix no les interpreti per ser noves per a l'alumne o per tractar-se, fins i tot, de partitures encara inabordables per la seva dificultat tècnica.
5. Mostrar en els estudis i les obres la capacitat d'aprenentatge progressiu individual. Aquest criteri pretén verificar que l'alumnat és capaç d'aplicar al seu estudi les indicacions del professorat i, amb aquestes, desenvolupar una autonomia progressiva de feina que li permeti valorar correctament el seu rendiment.
6. Interpretar, en públic com a solista i de memòria, obres representatives del seu nivell a l'instrument, amb seguretat i control de la situació. Aquest criteri tracta de comprovar la capacitat de memòria i autocontrol i el domini de l'obra estudiada. Així mateix, pretén estimular l'interès per l'estudi i fomentar les capacitats d'equilibri personal que li permetin presentar-se amb naturalitat davant del públic.
7. Actuar com a membre d'un grup i manifestar la capacitat de tocar o cantar al mateix temps que escolta i s'adapta a la resta dels instruments o veus. Aquest criteri pretén posar atenció a la capacitat de l'alumnat per adaptar l'afinació, la precisió rítmica, dinàmica, etc., a la dels seus companys en una feina comuna.

ANNEX 3

Certificat acadèmic a l'efecte de trasllat, corresponent als ensenyaments elementals de música

(Nom i llinatges)....., secretari/secretària del Conservatori.....

CERTIFIC: Que, a sol·licitud del centre.....i a l'efecte de trasllat a l'esmentat centre, les dades reflectides en aquest certificat es corresponen amb l'expedient de l'alumne.....

Dades del centre d'origen

Denominació:

Titularitat:

Codi del centre:

Localitat:

Illes Balears

Dades personals de l'alumne

Llinatges:

Nom:

Data de naixement:

Localitat:

Província:

Nacionalitat:

Nom del pare o tutor:

Nom de la mare o tutora:

Relació d'assignatures del currículum dels ensenyaments elementals de música impartit en el centre d'origen (1)

CURS 1r	CURS 2n	CURS 3r	CURS 4t
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

(1) Només quan el centre de destí es trobi fora de l'àmbit de gestió de les Illes Balears.

Dades de l'avaluació de l'alumne

Centre	Especialitat	Assignatura	Curs	Any(1)	Nota(2)

Observacions en relació amb la permanència en els ensenyaments elementals

.....

Indicau, si cal, el supòsit d'ampliació del límit de permanència i el curs al qual es va autoritzar.

(1) Indicau-hi l'any acadèmic

(2) S'han de consignar les notes següents: Apte/No apte, o Convalidat.

..... de ..... de ....

Vist i plau

El director/La directora
(Segell del centre)
(Signatura)

El secretari/La secretària
(Signatura)

— o —

Num. 7657

Decret 24/2011, d'1 d'abril, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum dels ensenyaments elementals de dansa regulats per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació

L'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, en l'article 36.2, determina que correspon a la Comunitat Autònoma la competència de desenvolupament legislatiu i d'execució en matèria d'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, d'acord amb el que disposen l'article 27 i el número 30 de l'apartat 2 de l'article 149 de la Constitució.

Mitjançant el Reial decret 1876/1997, de 12 de desembre, sobre el traspàs

de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a les Illes Balears en matèria d'ensenyament no universitari (BOE núm. 14, de 16 de gener de 1998), d'acord amb la disposició final sisena de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, correspon al Govern de les Illes Balears dictar, en l'àmbit de les seves competències, les disposicions que siguin necessàries per establir el currículum dels ensenyaments elementals de dansa.

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, en l'article 3, defineix els ensenyaments artístics com a ensenyaments de règim especial. L'article 45 de la Llei esmentada estableix com a ensenyaments artístics els següents: ensenyaments elementals de música i de dansa, ensenyaments artístics professionals i ensenyaments artístics superiors.

La mateixa Llei, en l'article 48, estableix que els ensenyaments elementals de dansa han de tenir les característiques i l'organització que l'Administració educativa determini.

D'altra banda, d'acord amb l'article 20 del Reial decret 806/2006, de 30 de juny, pel qual s'estableix el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu, establerta per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, des del curs 2007-2008 s'han anat implantant amb caràcter general els ensenyaments elementals de dansa. Fins a l'actual Decret, aquests ensenyaments s'han impartit d'acord amb l'ordenació curricular que anualment ha establert la Conselleria d'Educació i Cultura.

Durant aquest període inicial d'implantació dels ensenyaments, la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears ha elaborat el currículum propi d'aquesta Comunitat Autònoma dels ensenyaments elementals de dansa amb la participació de tota la comunitat educativa i els sectors implicats.

Per tot això, de conformitat amb l'article 19.5 de la Llei 4/2001, a proposta del conseller d'Educació i Cultura, d'acord amb el Consell Consultiu, i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió d'1 d'abril de 2011,

DECRET**Article 1****Objecte**

Aquest Decret té per objecte regular l'ordenació, el currículum i les condicions d'accés i de certificació dels ensenyaments elementals de dansa a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, d'acord amb la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

Article 2**Organització**

Els ensenyaments elementals de dansa s'organitzen en quatre cursos.

Article 3**Objectius dels ensenyaments elementals de dansa**

Els ensenyaments elementals de dansa tenen com a objectiu contribuir a desenvolupar en l'alumnat les competències següents:

a) Apreciar la importància de la dansa com a llenguatge artístic i mitjà d'expressió cultural dels pobles i de les persones.

b) Expressar-se amb sensibilitat per comprendre, interpretar i gaudir de la dansa, així com per prendre consciència de les possibilitats de realitzar-s'hi professionalment.

c) Conèixer i valorar el domini del propi cos i la seva importància en el desenvolupament de la tècnica i expressió artística de la dansa.

d) Relacionar els coneixements musicals amb els codis del moviment apresos, amb la finalitat d'adquirir les bases que permetin desenvolupar la interpretació artística de la dansa.

e) Realitzar, en primer lloc, evolucions rítmiques per aconseguir, posteriorment, dansar en conjunt amb altres persones.

f) Utilitzar la memòria com una part integrant de la capacitat de dansar i la improvisació com un mitjà creatiu i de major llibertat d'expressió.

g) Conèixer el propi cos amb l'objectiu d'adquirir la capacitat d'observar-se, sent crític amb un mateix i cercar solucions pràctiques als problemes que sorgeixen en el desenvolupament dels exercicis o fragments de material coreogràfics.

h) Reconèixer la importància de la concentració prèvia a la interpretació artística com a punt de partida per a una execució correcta.

Article 4**Currículum**

Als efectes d'allò que es disposa en aquest Decret, s'entén per currículum dels ensenyaments elementals de dansa el conjunt d'objectius, continguts i criteris d'avaluació que han de regular la pràctica docent en aquests ensenyaments.

Article 5**Assinatures que constitueixen el currículum**

1. Els ensenyaments elementals de dansa s'organitzen en les assignatures